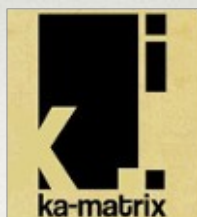

EUROPSKA UNIJA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

UČINKOVITO ZAGOVARANJE i načini vođenja javne kampanje

RADIONICA ZA EU PROJEKT STAR VOICE
Karlovac, 22. 4. 2016.
Suzana Jašić i Milan Medić

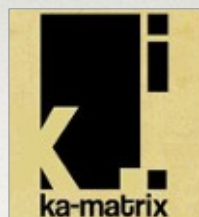
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Zagovaranje

- Političko djelovanje pojedinaca ili grupa koje ima za cilj utjecati na odluku u okviru političkog, ekonomskog i društvenog sustava i pripadajućih institucija
- može uključivati niz aktivnosti koje je osoba ili organizacija poduzima, uključujući medijske kampanje, javne istupe, javne akcije, objavu istraživanja ili izlaznih anketa itd. ...
- Lobiranje je oblik zagovaranja u kojem se izravno pristupa prema zakonodavcu ili donositelju odluke o nekom pitanju koje igra važnu ulogu u društvu ili zajednici.
- Izvor: Wikipedia

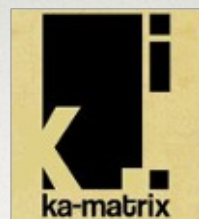
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Zagovaranje

- Proces strateškog korištenja informacija radi **promjene** politike koja **utječe** na život ljudi
- **Promjena** politike i prakse

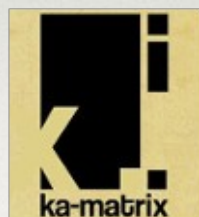
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Ključna pitanja

- Koju **promjenu** u društvu želim postići?
- Koji **problem** želim riješiti ?
  - *Je li to u našoj misiji?*

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Ključni koraci za oblikovanje strategije

1. Identifikacija i analiza zagovaračke teme/problema
2. Identifikacija i analiza dionika
3. Oblikovanje mjerljivih ciljeva
4. Razvijanje glavnih zagovaračkih poruka
5. Razvijanje strategije djelovanja (pristup, metode, materijali)
6. Razvijanje zagovaračkog akcijskog plana
7. Planiranje monitoringa i evaluacije

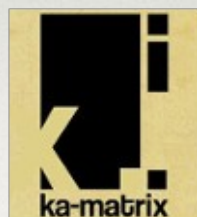
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

EUROPSKA UNIJA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

ka-matrix

SREDIŠNJA AGENCIJA za
FINANCIRANJE i UGOVARANJE

• **PROBLEM**

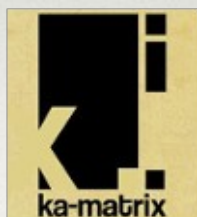
RJEŠENJE

•

ZAGOVARANJE

Ovaj dokument nastao je uz finansijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

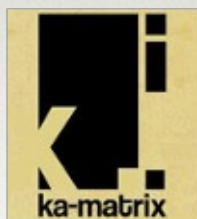

Ukratko:

- Definirajte i posložite po prioritetima teme/probleme za potencijalno zagovaranje (budite konkretni, npr. ne možete riješiti korupciju!)
- Izaberite i „uokvirite” područje zagovaranja (analiza problema i istrađiavnje potencijalnih rješenja)
- Definirajte dugoročne i kratkoročne zagovaračke ciljeve

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

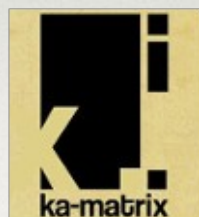

Analiza moći - analiza dionika

- Tko je (bio) aktivan u konkretnom području (OCDi, institucije, stručnjaci, novinari itd.)?
- Ovo pomaže u identificiranju **zagovaračkih meta**, **saveznika**, **oponenata** i **korisnika**
- Propitajte interese dionika, njihove pozicije i konflikte.
- *Ključno u planiranju, vođenju pregovora i procjeni rizika*

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

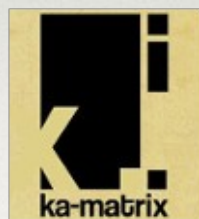

Istražite (potkrijepa i legitimacija):

- **Pozadinu teme/problema** (kakva je situacija, sadašnjost i prošlost)
- **Kontekst** (razumijevanje konteksta na lokalnoj, državnoj, regionalnoj i globalnoj razini)
- **Objasnite problem** – što se događa?

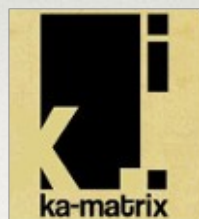
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Istražiti (potkrijepa i legitimacija) - kako?

- Analiza dokumenata (strategije, akcijski planovi, izvještaji, članci; prikupljanje informacija o politici, propisima, programima, proračunima...)
- Statistički podaci; demografski
- Sastanci i razgovori (ljudi s terena, stručnjaci, opinion makeri, korisnici)
- Osobna iskustva, priče (korisnici, javnost)
- Istraživanje javnog mnijenja...

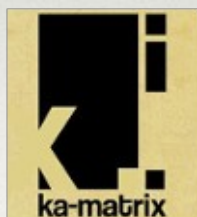
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Kako odabrati **rješenje** koje ćemo zagovarati?

- Kako želimo riješiti problem?
- Zašto baš to/ta rješenje/a? Kako smo došli do njega/njih?
- *(Kontekst, slična iskustva, druge zemlje, omjer troškova i koristi itd.)*

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Primjeri zagovaračkih aktivnosti

- Senzibilizacija (dijela) javnosti (kampanje, direktne akcije, materijali, istraživanje javnog mnijenja, mediji...)
- Edukacija (kampanje, radionice, materijali)
- Jačanje kroz suradnje i savezništva (koalicije, direktne akcije, zajednički sadržaji)
- Lobiranje za donošenje / provedbu / izmjenu propisa (mediji, osobni kontakti, javne akcije pritiska)
- Upotreba formalne procedure (ZPPI i drugi propisi, javna savjetovanja, žalbe itd.)

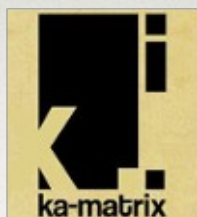
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

EUROPSKA UNIJA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Što možemo učiniti, što trebamo očekivati, kako moramo odgovoriti?

Lee Staples, prof. na Sveučilištu u Bostonu u knjizi Roots to Power:

1. Oslonac na vlastite snage
2. Prikupljanje i korištenje provjerenih činjenica
3. Podizanje razine javne svijesti
4. Korištenje postojećih zakona
5. Poticanje izmjene zakona i donošenja novih zakona/propisa
6. Privlačenje javne pozornosti
7. Korištenje izbornog razdoblja (snaga glasača)
8. Usmjeravanje javne kampanje na pojedinca
9. Korištenje potrošačke moći
10. Ometanje normalnog rada radikalnim, ali nenasilnim načinima

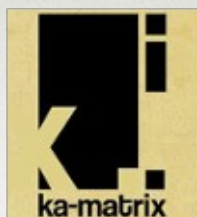
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

EUROPSKA UNIJA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

ka-matrix

SREDIŠNJA AGENCIJA za
FINANCIRANJE i UGOVARANJE

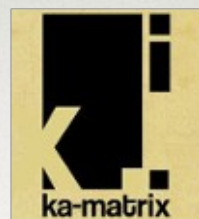
Što možemo učiniti, što trebamo očekivati, kako moramo odgovoriti?

Lee Staples

prof. na Sveučilištu u Bostonu u
knjizi Roots to Power:

1. Prebacivanje odgovornosti
2. Odlaganje
3. Laganje
4. Podjela
5. Klevetanje
6. Odbijanje
7. Pokušaj uništavanja

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

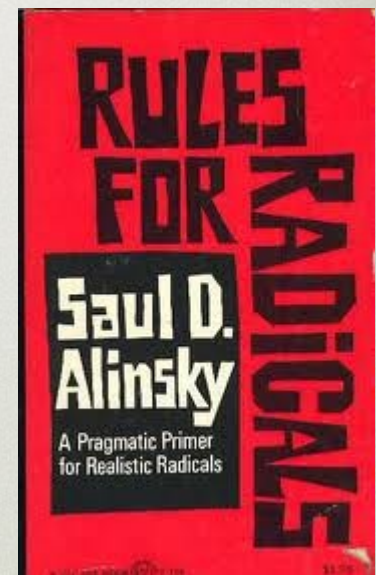

Kako voditi javno-zagovaračke kampanje?

- Uvijek zapamti prvo pravilo taktike:

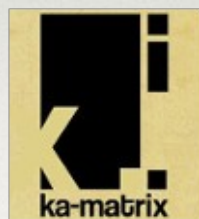
Moć nije samo ona koju imaš, nego i ona za koju tvoj protivnik misli da imaš.

- Taktika znači činiti ono što možeš s onim što imaš.

Saul Alinsky

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

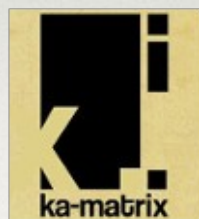

Alinsky: Pravila za radikale

- RULE 1: “Moć nije samo ono što imaš, nego i ono što protivnik misli da imaš.” Moć se izvlači iz 2 izvora – ljudi i novaca. Obespravljani moraju graditi svoju moć na vlastitom mesu i krvi.
- RULE 2: “Nikada ne istupaj izvan dometa svojih ljudi.” To uzrokuje zbunjenost, strah i povlačenje. Osjećaj sigurnosti daje čvrstoću svakome.

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Alinsky: Pravila za radikale

- RULE 3: “Kad god je moguće izvlači protivnika izvan područja njegovog dometa.” Povećavaj mu nesigurnost, strepnju i zbunjenost.
- RULE 4: “Iskoristi pravila svojeg protivnika protiv njega”. Ako imaju pravilo da na svako pismo odgovaraju, pošalji im 30,000 pisama. Time ih možeš uzdrmati jer ne mogu slijediti niti svoja vlastita pravila.

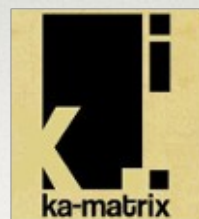
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Alinsky: Pravila za radikale

- RULE 5: "Ismijavanje je čovjekovo najjače oružje." Protiv ovoga nema obrane. To je iracionalno. To je razdražljivo. Djeuje također i tako da u protivniku probudi savjest.
- RULE 6: "Dobra taktika je ona u kojoj tvoji ljudi uživaju." Ponavljat će je bez pritiska, i vraćati će se po još. Rade stvari koje vole, i smišljaju još bolje.

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Alinsky: Pravila za radikale

- RULE 7: "Taktika koja se oteže predugo, postaje prepreka." Ne budi stara vijest.
- RULE 8: "Drži pritisak, nikada ne odustaj." Stalno izmišljaj nove stvari da držiš protivnika napetog. Protivnici svladaju jedan pristup, udari ih s boka nečim novim.
- RULE 9: "Prijetnja je obično više zastrašujuća nego što stvarno jeste." Zamišljanje i povrijeđenost ponosa može uzrokovati mnogo više posljedica nego bilo koji aktivist.

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Alinsky: Pravila za radikale

- RULE 10: “Ako dovoljno dugo ustraješ u negativnom publicitetu, on postaje pozitivan.” Nasilje protivnika može pridobiti potporu za tebe, jer javnost suosjeća sa slabijima.
- RULE 11: “Kruna uspješne kampanje je predlaganje najboljeg rješenja.” Nikada ne dopusti da protivnik ubilježi pobjedu jer si ti ostao bez prijedloga za rješenjem.
- RULE 12: “Izaberi metu, izdvoji je, prepoznavaj je, i isključi je.” Odsjeci potporu i izoliraj cilj od simpatija. Napadni ljude, ne ustanove; ljude ćeš lakše ugroziti nego ustanove.

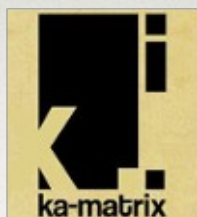
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

EUROPSKA UNIJA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

ka-matrix

SREDIŠNJA AGENCIJA za
FINANCIRANJE I UGOVARANJE

Prepoznavanje lokalnih vođa u zajednici

Ključna uloga organiziranja zajednice:

Prepoznavanje, osnaživanje i povezivanje neformalnih vođa u zajednici (uglednih pojedinaca u zajednici).

Započeti s radom tamo gdje se nalaze ljudi

Putem vođa u zajednici pokrenuti cijelu zajednicu

Rad temeljiti na iskustvima samih ljudi

Saul Alinsky (1909-72):

Mobilizacija je moguća samo kao borba protiv društvene nepravde

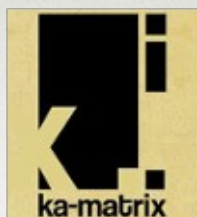
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

EUROPSKA UNIJA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Prepoznavanje lokalnih vođa u zajednici

Fred Ross (1910-92)

U zajednici je premalo komunikacije i trajne suradnje između različitih društvenih skupina.

UKLJUČIVANJE građana u POSLOVE ZAJEDNICE

=

SREDIŠNJI POJAM ORGANIZIRANJA ZAJEDNICE

Između različitih društvenih skupina
NE MORA nužno doći do sukoba.

Suradnja i stvaranje osjećaja pripadnosti usprkos različitostima

Kretanje prema zajedničkom cilju (razvoj).

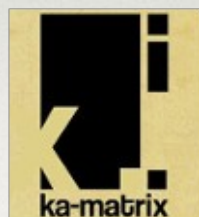
Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

EUROPSKA UNIJA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

ka-matrix

SREDIŠNJA AGENCIJA ZA
FINANCIIRANJE I UGOVARANJE

Organiziranje zajednice

ROSS (1955.) – def. OZ – a:

«proces putem kojeg zajednica **IDENTIFICIRA** svoje potrebe i ciljeve, **RANGIRA** te potrebe i ciljeve, **RAZVIJA** povjerenje i nastoji raditi na zadovoljavanju potreba i ispunjavanju ciljeva, **PRONALAZI** resurse (interne i eksterne) radi zadovoljavanja potreba i ispunjavanja ciljeva, poduzima akcije usmjerene tome te na taj način **PROŠIRUJE I RAZVIJA** kooperativnu i kolaborativnu praksu u zajednici.»

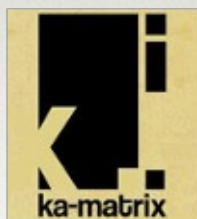
- element koordinacije potreba
- aspekt participacije članova zajednice
- intenciju poboljšanja međuljudskih odnosa
- pojedinačne stadije tog procesa

Integracija (važniji dio) – putem integracije trebaju «rasti osjećaji i

predanost jednoj većoj zajednici i lojalnost njoj kao i osjećaj

Ova definicija ima sve važne kriterije: odgovornosti za stanje i status te zajednice.»

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Načini vođenja kampanja:

Podizanje trenutne razine suradnje

Trenutno stanje:

Način rada:

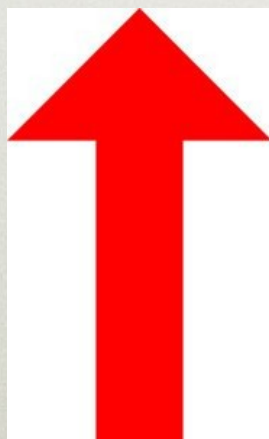
Potpuno slaganje

i razumijevanje

-

Suradnja i partnerstvo

Dvoumljenje,
nesigurnost

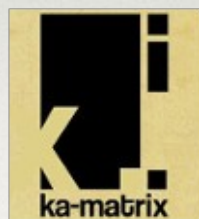
Kampanja, uvjeravanje

Odbijanje i sukob

Natjecanje

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Dokument ne sadrži nikakvo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj i partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Uloga organizatora zajednice

Da bi se proces razvoja zajednice mogao odvijati, nužna je povezanost lokalnih vođa u zajednici.

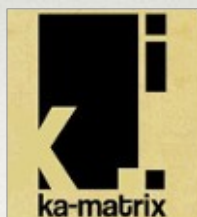
U tome ključnu ulogu igraju:

ORGANIZATORI ZAJEDNICE (katalist)

U tom procesu organizator zajednice **NE može biti neutralan**, on/a je uvijek na strani obespravljenih (Alinsky)

- Vrlo često podrazumijeva otvorenu društvenu i političku borbu
- Osnaživanje i uključivanje društveno isključenih skupina
- Zahtjeva profesionalnu NVO i organizatora zajednice

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

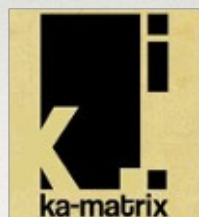
Razvoj partnerstva se može slikovito ocrtati ŽIVOTNIM KRUGOM RAZVOJA

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Sažetak zagovaračke akcije

Opis problema i uzroka	Razlog za izbor ovog problema	Tko je pogođen problemom	Preporuka potencijalnog rješenja koje se zagovara
<i>To i to ...zbog toga i toga...</i>	<i>Istraživanja pokazuju... (podaci) Statistički podaci govore...</i>	<i>Opća, dio populacije Posebice... određene skupine Iznad-ispod...</i>	<i>- Zagovaranje za politiku za ... - Zagovaranje za realokaciju resursa..... -Zagovaranje za provedbu...</i>

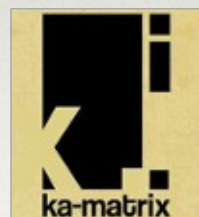

Pojasnite i pojednostavite

- Učinite zagovaranje jasnim i razumljivim
- kroz materijale za komunikaciju s javnošću, rad s medijima, za rad na terenu, lobiranje, pregovore...

Ovaj dokument nastao je uz finansijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Dobri zagovarači

- **POZNAJU TEMU BOLJE
NEGO ONI PREMA KOJIMA
SE ZAGOVARA**

Ovaj dokument nastao je uz finansijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

Grupni rad

- Koji je **problem** koji želimo riješiti? Što je uzrok problemu, kakve su posljedice, koji su povezani problemi (vidi problemsko stablo). Je li to uopće policy problem?
- Kakvu **promjenu** u društvu želimo postići?
- Napravite analizu dionika i grupirajte ih po moći.
- U kratkim crtama, kakva je **pozadina problema** (opis situacije)
- Analizirajte **kontekst** (na više razina, ako je moguće)
- Kako želite **riješiti** problem i zbog čega ste izabrali upravo to rješenje / ta rješenja?

Ovaj dokument nastao je uz financijsku podršku Europske unije i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Za sadržaj je isključivo odgovoran nositelj projekta KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj, te partneri Udruga za razvoj građanske i političke kulture Karlovac Polka, Grad Karlovac, Fakultet političkih znanosti i Veleučilište u Karlovcu, i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije ili Ureda Vlade Republike Hrvatske za udruge.

HVALA!

suzijasic@gmail.com

lag@vallis-colapis.hr